

Aliments transgènics: sembrant dubtes

La sensibilitat sobre possibles perills dels anomenats aliments transgènics ha provocat un tens debat al Regne Unit. Però més enllà de riscos sanitaris i ambientals, l'impacte social i econòmic sobre els països en desenvolupament representa el punt feble dels partidaris d'aquests productes.

Al primer ministre britànic Tony Blair la compra li va sortir gratis. Un grup d'ecologistes va descarregar davant de Down Street quatre tones de soja transgènica. Poc abans, el dirigent laborista havia manifestat que ell i la seva família menjaven aliments transgènics amb tota tranquil·litat. Aquest servei domiciliari els deu haver solucionat l'alimentació durant unes quantes setmanes.

Potser Blair menja aliments manipulats genèticament amb tranquil·litat, però el debat sobre el tema ha estat ben poc tranquil en els darrers dies. D'una banda, al Regne Unit s'ha viscut un mogut debat sobre la seguretat dels aliments transgènics o AGM –aliments genèticament modificats. De l'altra, va acabar a Cartagena de Índies (Colòmbia) la reunió per signar el conveni internacional sobre bioseguretat.

La polèmica britànica –amb òbvies repercussions a la resta de països occidentals– ha tingut diversos fronts. Un ha estat el descobriment que el ministre britànic de la Ciència, David Sainsbury, que havia donat suport als AGM, tenia fins fa poc una empresa posseïdora de la patent d'un gen molt important en l'obtenció d'AGM.

D'altra banda, un grup de vint científics va donar suport a l'estudi que un investigador anomenat Arpad Pusztai va donar a conèixer per televisió l'agost passat, just dos dies abans que el lloc on treballava, el Rowett Research Institute d'Aberdeen (Escòcia) li donés la jubilació anticipada. Pusztai havia exposat els resultats d'un experiment segons el qual rates que havien menjat patates genèticament modificades havien patit trastorns en el seu sistema immunitari i alguns dels seus òrgans –com fetge i cervell– havien augmentat de grandària. I va afegir que ell se n'estaria bé prou de menjar AGM. La curiosa coincidència de les declaracions i el seu pas a la jubilació va despertar sospites entre moviments ecologistes i entre alguns companys de Pusztai.

Mig any després, una vintena de científics han donat suport a Puzstai, després de revisar els seus treballs. Ara com ara, els treballs de Puzstai no estan publicats ni confirmats, però aquest suport dels seus companys va augmentar la sensibilitat ciutadana contra els AGM.

Puzstai havia treballat amb un tipus de patata que havia incorporat un gen que la feia més resistent a certs insectes causants de plagues. Les patates no han estat mai comercialitzades, però s'estudia si el gen podria ser útil per introduir-lo en conreus com l'arròs. Si Puzstai té raó quant als perjudicis de les patates modificades, alguns experts n'expliquen possibles raons. Willy Peumans, de la Universitat Catòlica de Lovaina (Flandes) creu que la introducció del gen podria haver alterat el comportament d'altres gens i que per això les patates havien produït altes quantitats de certs productes tòxics.

Els partidaris dels AGM es defensen dient que si això fos cert, aquests productes mai no superarien les proves per ser autoritzats. Però això no ha tranquil·litat els ciutadans. I els conservadors no podien desapropiar tant d'embolic. Tot atacant el govern de Blair, es mostraven favorables a investigar a fons les repercussions sanitàries i ambientals dels AGM. Curiosament, havien estat els conservadors, amb Margaret Thatcher al davant, els qui per reduir despeses van abaixar la guàrdia en aquests controls i van provocar una de les crisis sanitàries més importants dels darrers anys: la de les vaques boges. Una crisi que explica l'alta sensibilitat dels ciutadans britànics per qualsevol tema que afecti els aliments.

Dubtes sobre riscos sanitaris i ambientals. Mentre a Gran Bretanya es produïa tota aquesta polèmica, representants de 174 estats intentaven arribar a un acord per redactar el conveni internacional sobre bioseguretat, que després havien de signar els ministres corresponents. La reu-

Les crítiques més contundents són per a Monsanto per la introducció de plantes amb el gen 'terminator', que provoca llavors estèrils.

nió va significar un enfrontament entre els Estats Units i els seus *lobbies* empresarials —que dominen la major part de la producció de llavors per a AGM— amb els ecologistes i els països en desenvolupament. Feien costat als Estats Units, Canadà, Argentina, Xile, Uruguai, Austràlia i Nova Zelanda. La Unió Europea, per la seva banda, s'inclinava cap als països en desenvolupament. Després de retards i ajornaments, els nord-americans semblaven vencedors: el conveni no considerava perillosos els AGM per a humans i per a pinsos animals.

En aquests moments, el tema

dels AGM es pot enfocar des de tres punts de vista. D'una banda, el possible perjudici de consumir-ne. Els partidaris manifesten que els controls són molt estrictes i que no hi ha cap perill per a la salut humana. Tot i que sempre cal deixar un marge de risc, sembla que, ara com ara, no s'han demostrat perjudicis evidents per a la salut —com tampoc no s'ha establert la seguretat absoluta. En tot cas, la majoria de partidaris i detractors dels AGM semblen d'acord en un punt: cal continuar investigant el tema.

Els crítics dels AGM, però, posen èmfasi en dos qüestions principals. Una, que la introducció de gens que fan certes plantes resistents a alguns antibiòtics podria afavorir l'aparició de soques de bacteris resistents a aquests antibiòtics. Un altre, que els AGM puguin perjudicar persones que pateixen al·lèrgia. Si la soja, possem per cas, conté gens d'una altra planta, cal especificar-ho, perquè un consumidor potencial pot ser al·lèrgic a aquest altre producte. Els Estats Units, però, són contraris a una normativa que obligui a l'etiquetatge. En tot cas, no sembla lògic que els partidaris del lliure mercat es neguin

A la pàgina del costat, activistes de Greenpeace descarregen quatre tones de soja modificada genèticament davant la residència del primer ministre britànic, Tony Blair el passat 18 de febrer. Durant aquesta protesta, amb la qual els ecologistes responien al suport de Blair als aliments transgènics, va ser detingut un membre de Greenpeace (dalt).

ARXIU / EFE

Un ecologista escala l'estàtua de la llibertat de París l'octubre passat per reclamar que la Unió Europea evite la importació de dacsa transgènica nord-americana. Els EUA i els seus aliats han sortit victoriosos de la cimera celebrada a Colòmbia per signar un conveni internacional sobre bioseguretat: n'han quedat exclosos els pinsos i els productes per a humans.

a etiquetar productes. Si el mercat és tan savi com diuen i els AGM tan inofensius, de segur que l'etiquetatge no els perjudicarà.

Un segon aspecte és la incidència en el medi ambient. En aquest punt, fins i tot els partidaris dels AGM admeten que hi ha un cert risc. També afirmen, però, que les normes de seguretat són molt estrictes. Però en els ecosistemes hi ha unes relacions tan complexes que no és fàcil esbrinar si un producte escampat a la natura tindrà o no impacte negatiu. Si els gens de la resistència a certes plagues salten a altres espècies, ens podríem trobar amb males herbes que no responen al tractament amb plaguicides.

Als països en desenvolupament temen que alguns productes transgènics afectin les seves ja malmeses economies.

D'altra banda, afavorir la lluita d'una planta contra un insecte pot portar a la desaparició d'aquest segon i això pot afectar els ocells que se n'alimenten. Això

és el que afirma un informe oficial britànic, no fet públic fins que el grup ecologista Amics de la Terra el va difondre.

Un dels aspectes positius que resalten els fabricants d'AGM és que reduiran l'ús de plaguicides. Però en alguns casos s'han obtingut plantes resistents a certs plaguicides, que així poden ser utilitzats en major quantitat contra les males herbes. I el fabricant de la planta resistent i del plaguicidea eren la mateixa empresa. Això mostra que els AGM no sempre afavoreixen la reducció de l'ús d'aquests productes, sinó que de vegades l'incentiven.

Aliments per a rics. Però l'aspecte més polèmic i on sembla que les evidències es decanten clarament a favor dels crítics és l'impacte social i econòmic dels AGM. Els seus defensors afirmen que poden significar un gran pas per pal·liar el problema de la fam al món. Tanmateix, fins i tot membres del Banc Mundial ho han posat en dubte. Michel Petit, director del Grup de Recerca i Divulgació Agrícoles d'aquesta entitat, afirma que pensar en la tecnologia com la font de la solució és massa restrictiu, ja que la política econòmica és essencial en l'agricultura dels països en desenvolupament.

D'altra banda, ara com ara les empreses productores d'AGM semblen ben allunyades dels problemes principals d'aquests països. Possibles plantes resistents a

La presència

Mercè Company

En morir la seua mare, l'Adrià es compra un pis antic amb els diners de l'herència. Al mateix replà, hi viuen uns veïns estranys que intenten fer-se amics d'ell amb una finalitat gens clara.

Bromera
"Espurna", 38

Allò que es féu paraula en mi

Claes Andersson

Claes Andersson (Hèlsinki, 1937), psiquiatre i ministre de Cultura de Finlàndia, és autor d'una extensa obra poètica iniciada el 1962. **Allò que es féu paraula en mi**, traduïda per Marc Granell i per Francisco J. Uriz, n'és una àmplia selecció que arriba fins al 1993.

Denes 10 Editorial
"Edicions de la Guerra", 31

Els incendiaris

Max Frisch

Aquesta farsa és la història del burgès Gottlieb Biedermann, que, en un acte d'altruisme oportunista, deixa entrar els incendiaris a casa seva amb l'esperança d'aconseguir així la seva indulgència. Una obra profunda i còmica, que continua essent de gran actualitat.

Editorial Moll
"Raixa", 157

la sequera estan molt poc o gens desenvolupades. Sembla que l'objectiu principal –si no l'únic– són els supermercats dels països occidentals. Les plantes amb resistència a plaguicides tenen una importància relativa als països en desenvolupament, on no es gasten tants diners en aquests productes i on arrencar les males herbes manualment no té un cost tan elevat.

Un altre problema és que els països en desenvolupament temen que alguns productes transgènics afectin les seves ja malmeses economies. Així, l'oli que s'extreu de la nou de coco es pot obtenir gràcies a la colza transgènica. Això pot provocar un greu desastre en els llocs on l'economia té una dependència molt important de la venda d'aquest oli.

Les crítiques més contundents se les emporta l'empresa Monsanto, entre altres coses per la introducció de les plantes amb el gen anomenat *terminator*. Es tracta de plantes transgèniques que produeixen llavors estèrils. Això obliga els agricultors a tornar a comprar llavors si volen sembrar novament. Un fet que no afavoreix, precisament, els països on hi ha problemes greus de fam.

Entre uns riscos sanitaris possibles però no demostrats, una seguretat ambiental impossible d'assegurar al cent per cent i unes empreses que, tot i al·ludir al problema de la fam, només busquen la màxima rendibilitat, el debat dels AGM barreja catastrofisme –per tots dos costats–, manipulacions –no només genètiques–, ciència –sovint no gaire– i, sobretot, política i economia. Riscos sanitaris i ambientals poden ser objecte de debat científic. Multinationals, patents i solidaritat amb el Tercer Món són altres temes que es barregen en les discussions. I són aquests aspectes socials i econòmics els que representen, de moment, el punt feble en els arguments dels partidaris dels aliments modificats genèticament.

Xavier Duran

XIX PREMI DE POESIA SENYORIU D'AUSIÀS MARCH

BENIARJÓ - ABRIL 1999

L'Ajuntament de Beniarjó, convoca el XIX Premi de Poesia "SENYORIU D'AUSIÀS MARCH" amb una dotació de 300.000 pessetes per a un llibre o més llibres de poesia en valencià, d'una extensió total que corresponga, en el possible, a un volum corrent de poesia.

- 1 Les obres concursants han d'ésser inèdites, presentades per triplicat, mecanografiades a doble espai, i fent constar el nom, adreça i telèfon de l'autor, el qual si vol que l'obra siga feta pública amb pseudònim haurà d'indicar-ho explícitament.
- 2 Si les obres presentades no reuneixen la qualitat desitjable, el jurat podrà declarar desert el premi.
- 3 La presentació caldrà fer-la abans del 12 de març de 1999 a:
AJUNTAMENT DE BENIARJÓ
Plaça Ausiàs March, 1
46722 BENIARJÓ (València)
- 4 Seran membres del jurat:
Ma. Teresa Pascual
Marc Granell
Anna Montero
- 5 L'adjudicació del Premi serà el dissabte 24 d'abril de 1999 a les 19 h.
- 6 L'obra premiada serà posteriorment editada per l'Ajuntament de Beniarjó.
- 7 Totes les qüestions no previstes seran resoltes pel jurat de forma inapel·lable.
- 8 Les obres no premiades podran ser retirades pels autors en el termini de dos mesos a partir de l'adjudicació.

AJUNTAMENT DE BENIARJÓ

DIPUTACIÓ DE VALÈNCIA

SIC